

بررسی رابطه نسبت‌های عملکرد با شاخص‌های معرف حاکمیت شرکتی با تأکید بر موقعیت مدیریتی

شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

زهرا اسفندیار^۱، سیدیوسف احدی سرکانی^۲

^۱ کارشناس ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، zahraesfandiar66@yahoo.com

^۲ دانشیار حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، Ahadiserkani@gmail.com

چکیده:

هدف از اجرای تحقیق حاضر، بررسی رابطه نسبت‌های عملکرد با شاخص‌های معرف حاکمیت شرکتی با تأکید بر موقعیت مدیریتی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. اطلاعات لازم از جامعه آماری (۸۸ شرکت برای سال‌های ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱) با استفاده از صورت‌های مالی شرکت‌ها تهیه شده است. روش رگرسیون بکار رفته شده در این پژوهش، رگرسیون با داده‌های پنلی می‌باشد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار مقدمه

حرکت از مالکیت انفرادی به سمت مالکیت جمعی، منجر به ایجاد مسائل جدیدی در عرصه مدیریت منابع مالی گردید. این موضوع سبب ایجاد تضاد منافع شده و هزینه‌های نمایندگی را به وجود می‌آورد که هزینه‌های نمایندگی ناشی از تلاش‌های سهامداران برای کنترل مدیران می‌باشد. این تلاش‌ها شامل طرح‌ها و قراردادهایی است که بین مدیران و سهامداران منعقد می‌شود. با یک بررسی اجمالی متوجه می‌شویم که طرفین این قرارداد، هرگز خود را بی‌نیاز از انعقاد چنین قراردادی نمی‌بینند چراکه از یک‌سو، سهامداران برای کنترل عملکرد مدیران و از سوی دیگر مدیران برای اثبات این امر که به دنبال افزایش ثروت شرکت بوده‌اند و شفافیت مالی را در عملکرد خود لحاظ نموده‌اند، هر دو توافق کامل به انعقاد این قراردادها دارند.

حاکمیت شرکتی از جمله مفاهیم بااهمیتی است که تاکنون تعاریف بسیار زیادی در ارتباط با آن ارائه شده است و باین‌وجود حاکمیت شرکتی را می‌توان به‌عنوان مجموعه روش‌ها و فرایندهایی تعریف نمود که به کمک آن شرکت‌ها هدایت و کنترل می‌شوند [۱]. حاکمیت شرکتی پیش از هر چیز، حیات بنگاه را در درازمدت، هدف قرار داده درصد است تا منافع سهامداران را در مقابل مدیریت سازمان‌ها حفاظت کند [۱۱]. حاکمیت شرکتی به معنای قوانین و مقررات، ساختارها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی است که موجب دستیابی به هدف‌های پاسخگویی، شفافیت، عدالت و رعایت حقوق ذینفعان می‌شود. حاکمیت شرکتی عبارت است از فرایند نظارت و کنترل برای تضمین عملکرد مدیر شرکت مطابق با منافع

Eviews استفاده شده است. نتایج حاکی از آن‌اند: تغییرات شاخص‌های معرف عملکرد شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار و نوسانات شاخص‌های معرف حاکمیت با موقعیت مدیریتی در قوانین حاکمیت شرکتی از رفتار مشابهی برخوردارند. **واژه‌های کلیدی:** نسبت‌های عملکرد، حاکمیت شرکتی، موقعیت مدیریتی.

سهامداران [۲]. به‌طور کلی تعاریف حاکمیت شرکتی در متون علمی دارای ویژگی پاسخ‌گویی است. تعاریف محدود حاکمیت شرکتی متمرکز بر قابلیت سیستم قانونی یک کشور برای حفظ حقوق سهامداران اقلیت می‌باشد. تعاریف گسترده‌تر حاکمیت شرکتی بر سطح پاسخ‌گویی وسیع‌تری نسبت به سهامداران و دیگر ذینفعان تأکید دارند [۳].

مبانی نظری

توجه رو به رشدی به اهمیت حاکمیت شرکتی، موضوع بسیاری از مباحث مطروحه در دنیای تجارت و در بازارهای مالی در طی ده سال گذشته بوده است تا اینکه گسترش سازوکارهای حاکمیت شرکتی به‌عنوان یک اولویت در امر ایجاد رویه‌های راهبردی مناسب شرکت‌ها برای سیاست‌گذاران مالی و اقتصادی مطرح شده است. دامنه بحث مکانیزم حاکمیت شرکتی که تا چندی پیش در بازارهای کارا گسترده شده بود امروزه بسیاری از بازارهای نوظهور را در بر گرفته است. مهم‌ترین ویژگی شرکت‌های سهامی تفکیک مالکیت از مدیریت آن‌هاست. یکی از نقش‌های حاکمیت شرکتی کاهش تضادمنافع بین سهامداران مدیران است.

سازوکارهای حاکمیت شرکتی با کاهش مشکلات نمایندگی، می‌تواند فرصت‌های مدیریت سود را کاهش داده و در نتیجه سود را افزایش دهد؛ بنابراین یکی از راهکارهای عملیاتی برای کاهش مشکل نمایندگی و به دنبال آن افزایش سود، تدوین آیین‌نامه‌های مناسب برای اعمال حاکمیت شرکتی است. در ایران نیز در سال‌های اخیر با هدف بهبود کیفیت گزارشگری مالی، آیین‌نامه نظام حاکمیت شرکتی تصویب شد و اجرای آن